

Jak oddělit zrna od plev: Ověřování informací v prostředí internetu

[Petr Boldiš](#)

Studijní a informační centrum
Česká zemědělská univerzita v Praze

Obsah

Proč ověřovat informace?.....	2
Typologie důvěryhodnosti stránek	2
1) Důvěryhodná, seriózní stránka.....	2
2) Neautorizovaná informace	3
3) Informace typu „hoax“	3
4) Vtipné a parodizující stránky	3
Kritéria pro ověřování stránek I.	3
1) Vnitřní konzistence	3
2) Ověření externími zdroji	4
Ověřování v praxi.....	5
Ověření externími zdroji v praxi	5
Závěr.....	5

„In an age of universal deceit, telling the truth is
a revolutionary act“

George Orwell

Proč ověřovat informace?

- volný přístup k internetu
- chybí kontrolní autorita
- objem informací v prostředí internetu

(studie společnosti [Cyveillance](#)¹ mluví cca o 1 mld. dokumentů v roce 2000)

Typologie důvěryhodnosti stránek

1. Důvěryhodné, seriózní informace
2. Neautorizovaná informace (včetně informací falešných)
 - a) neautorizované informace
 - b) informace typu „hoax“
 - c) vtipné a parodizující stránky

1) *Důvěryhodné, seriózní informace*

Obsahuje:

- jasně deklarované autorství
- záměr stránky (účel)
- použité zdroje

Příklad:

Decameron web

http://www.brown.edu/Departments/Italian_Studies/dweb/

¹ <http://www.brightplanet.com/deepcontent/tutorials/DeepWeb/deepwebwhitepaper.pdf>

2) Neautorizovaná informace

Není jasné:

- kdo je autorem
- použité zdroje/citovaná literatura
- určení stránky a její záměr

Příklad:

Intuice ve vědě a filozofii

<http://mujweb.atlas.cz/www/evoluce24/intuice/intuice.html>

3) Informace typu „hoax“

- poplašné zprávy, předávané bez ověření pravdivosti
- šířené především e-mailem

Příklad:

Dopis irácké ženy

<http://www.hoax.cz/index.php3?action=detail&id=156>

4) Vtipné a parodizující stránky

- často seriózně prezentované informace
- někdy patří spíše do kategorie černého humoru

Příklad

Bonsai Kitten

<http://www.bonsaikitten.com/bkintro.html>

Kritéria pro ověřování stránek I.

1) Vnitřní konzistence

- a) autor
- b) obsah a určení
- c) umístění
- d) aktualita
- e) objektivita

a) autor

Problémy, důkazy, nestandardní postupy

<http://www.hyperkrychle.cz>

b) obsah a určení

Astronomy site

<http://www.geocities.com/astronut1990/index1.html>

c) umístění

Marjeta's immigration web site (Geocities.com)

http://pages.yahoo.com/nhrp?o=marjetika&p=index.html&pos=6&f=all&h=/government_politics/law/immigration_and_naturalization

versus

Bureau of Citizenship and Immigration Services

<http://www.immigration.gov/>

d) aktualita

CZECHOSLOVAKIA - A Country Study

<http://memory.loc.gov/frd/cs/cstoc.html>

e) objektivita

Martin Luther King's Center

<http://www.martinlutherking.org/>

2) *Ověření externími zdroji*

a) autorizované zdroje

b) „citační analýza“

Ověřování v praxi

Stránka o renesančním umění na adrese:

<http://www.umich.edu/~engtt516/index2.html>

zmiňuje malíře jménem „**Jacopo di Poggibonsi**“

Kdo to je?

Ověření externími zdroji v praxi

Ověření autorizovanými zdroji

<http://www.britannica.com/>

<http://www.nelepets.com/art>

„Citační ohlas“ na stránky

[http://www.alltheweb.com/search?advanced=1&cat=web&cs=utf-8&jsact=&_styp=norm&type=phrase&q=Jacopo+di+Poggibonsi&_b_query=&l=pref&ics=utf-8&cs=utf-8&wf\[n\]=3&wf\[0\]\[r\]=-&wf\[0\]\[q\]=&wf\[0\]\[w\]=url.all:&wf\[1\]\[r\]=-&wf\[1\]](http://www.alltheweb.com/search?advanced=1&cat=web&cs=utf-8&jsact=&_styp=norm&type=phrase&q=Jacopo+di+Poggibonsi&_b_query=&l=pref&ics=utf-8&cs=utf-8&wf[n]=3&wf[0][r]=-&wf[0][q]=&wf[0][w]=url.all:&wf[1][r]=-&wf[1])

Závěr

- není vše tak, jak na první pohled vypadá
- ověřování autorizovanými zdroji je nezbytné
- zdravý rozum je výhodou

adresa prezentace:

<http://www.boldis.cz/doc/overovani2003.pdf>